Anul al 58-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei. In străinătate 6 lei.
Taxe poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 267 Joi 2 Octombrie 1941
12 Pagini

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CALATORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

„INGHEŢAREA" PREŢURILOR

Faţă de fluctuaţiile dela o zi la alta a preţurilor pe piaţă, cu accentuarea — de cele mai multe ori nejustificată — a tendinţei de urcare, guvernul a hotărît să păşească la „îngheţarea" lor, stabilind un plafon-limită pentru fiecare produs de primă necesitate, pe baza preţului de cost.

Operaţia nu este, fireşte, din cele mai uşoare. Ea trebue precedată de studii şi calcule minuţioase, de un material statistic şi documentar vast şi multilateral, iar cursurile stabilite trebuesc puse în concordanţă nu numai cu preţul de cost şi cu recunoaşterea unei margini rezonabile a beneficiului, pentru producător şi revânzător, dar şi cu un minimum de existenţă ce trebue asigurat claselor cu venituri fixe.

Acestea sunt şi cauzele care explică întârzierea întocmirii regimului de stabilitate a preţurilor la care se lucrează mai de mult şi asiduu şi, totdeodată, punerea în aplicare a majorării salariilor anunţată şi ea oficial de factorii răspunzători. Sporul de salarii urmează să fie calculat în raport cu noua paritate a preţurilor stabilizate, cu posibilitatea oarecum automată a reajustării lor la orice nouă modificare intervenită în situaţia preţurilor, fie în sus, fie în jos.

Putem afirma totuşi, că în cursul lunii Octombrie vor intra în vigoare atât noul regim al preţurilor cât şi noile majorări de salarii.

Concomitent, însă, cu punerea în aplicare a regimului de stabilizare a preţurilor, guvernul avizează la o serie importantă de măsuri şi de garanţii de ordin economic şi gospodăresc, menite să conlucreze la menţinerea condiţiunilor de stabilitate.

Guvernul îşi dă seama din capul locului că nu e de ajuns să fii convins de necesitatea stabilizării, ca să decretezi pur şi simplu realizarea ei. Preţurile nu se lasă stabilizate prin simple deciziuni administrative sau de guvernământ, dacă întreaga operaţie nu este încadrată şi susţinută de măsuri economice şi gospodăreşti de ordin general: de sporirea şi îmbunătăţirea producţiunii, prin remunerarea stimulativă a producătorului; de organizarea şi înmulţirea mijloacelor de transport, care să asigure circulaţia curentă a mărfurilor dela locurile de producţie şi depozitare spre centrele de desfacere; de organizarea colectării produselor în regiunile cu producţie excedentară, cum şi a pieţelor de desfacere, care, alimentate continuu, să asigure aprovizionarea populaţiei cu toate articolele de primă necesitate.

O bună organizare a contactului între centrele de producţie şi cele de consumaţie — cu menţinerea numai a unui control sever al operaţiunilor şi al formării preţurilor — ar permite, în ce priveşte articolele produse din belşug în ţară, ca acestea să rămână eventual în afară de normele rigide ale preţurilor fixe, dacă, fireşte, am fi siguri de disciplina transacţiunilor, prin menţinerea lor la un volum normal, fără tendinţe de acaparare şi stocare peste necesităţile consumului de familie. In orice caz, aprovizionarea din belşug şi fără întreruperi a pieţelor de desfacere cu pâine, făină, mălai, zarzavaturi, leguminoase, grăsimi vegetale şi animale, brânzeturi, peşte, păsări, ouă, etc., ar asigura dela sine formarea preţurilor la un nivel convenabil, fără nici un alt mijloc de constrângere din partea autorităţilor.

In împrejurările excepţionale de azi, problema transportului este însă hotărîtoare în funcţionarea şi pentru reuşita întregului sistem al regimului de stabilitate a preţurilor.

In lipsa mijloacelor de transport, grâul, porumbul, zarzavaturile, fructele, lemnele, rămân adesea neridicate chiar pe locurile de cultură sau de exploatare, zădărnicind astfel munca producătorilor, necum să mai poată fi aduse până la centrele de desfacere, unde lipsa lor provoacă în chip artificial urcarea preţurilor şi intrarea în acţiune a speculanţilor.

Deci, asigurarea şi înlesnirea transportului sunt condiţiunea indispensabilă a unei bune aprovizionări. Şi ea trebue să meargă mână în mână cu o libertate controlată, dar fără prea multe bariere, autorizaţii, taxe, sicane, cu „vămile" de rigoare impuse de nefastul „obicei al pământului".

Iată, în schiţă sumară, cadrul chestiunilor generale, în care urmează să fie situată şi rezolvată problema stabilizării preţurilor.

OPERAŢIILE MILITARE ŞI AERONAVALE

Bătălia aero-navală din Mediterana. — Conferinţa dela Moscova

de R. SEIŞANU

Pe frontul oriental continuă operaţiile în toate sectoarele. Pe frontul de nord finlandez, trupele germane şi finlandeze au obţinut noui succese în regiunea dintre lacurile Ladoga şi Onega. Ele au ocupat câteva localităţi, după ce au respins toate contra-atacurile trupelor sovietice.

In Ucraina occidentală, la est de Nipru, comunicatul marelui cartier general german, anunţă, că trupele italiene au nimicit importante forţe inamice şi au luat în cursul luptelor câteva mii de prizonieri.

Corpul expediţionar italian a reuşit să prindă într'un mare careu câteva divizii sovietice, pe care le-a nimicit după lupte deosebit de crâncene. Prizonierii capturaţi de italieni fac parte din patru divizii sovietice.

Unităţi ale flotei de război germane, între care se găseau şi crucişătoarele „Leipzig" şi „Emden", au bombardat din golful finlandic, cu eficacitate, poziţiile trupelor şi ale artileriei sovietice din sectorul de nord.

Formaţiuni aeriene germane au atacat şi distrus în câteva puncte căile ferate dela est de Leningrad; calea ferată principală spre Murmansk şi reţeaua ferată din sectorul Charkow (Ucraina).

Victoria câştigată de aviaţia de luptă italiană, în Mediterana occidentală în ziua de 27 Septembrie a pus iarăş în discuţie intervenţia avioanelor împotriva convoiurilor protejate de vase de război.

S'a dovedit şi de astădată, că o formaţie de aviaţie puternică şi bine condusă, poate să atace cu succes, chiar convoiurile bine protejate de vase de război cauzându-le pierderi serioase. Formaţiunea navală britanică, ce plecase din Gibraltar pe marea Mediterană, era compusă dintr'un convoi de vase, foarte bine protejat de un cuirasat, mai multe crucişătoare, 18 contratorpiloare şi de un vas port-avion.

Atacul avioanelor-torpiloare italiene a fost atât de bine dirijat, în cât el a surprins formaţiunea navală britanică, care n'a putut folosi din timp avioanele sale ce erau pe vasul port-avion şi nici vasele de război din escorta de protecţie nu au putut evita loviturile bombelor în plin. In condiţiile acestea avioanele-torpiloare italiene — după comunicatul din Roma — au reuşit să scufunde două crucişătoare grele şi unul uşor; să avarieze alte unităţi de război, între care, un crucişător de circa 10.000 tone şi un cuirasat; să doboare în lupta aeriană ce a urmat, şase avioane britanice şi să scufunde câteva vase de transport din convoiul ce n'a avut timp să se împrăştie. Rezultatele acestei bătălii aero-navale, sunt importante, nu numai prin pierderile grave ce le-a suferit formaţiunea navală britanică, în urma atacurilor avioanelor italiene, dar şi prin situaţia critică ce s'a creat convoiurilor britanice protejate, ce trec prin Mediterana, chiar în regiunile considerate „sigure" pentru trecerea lor.

Conferinţa dela Moscova la care iau parte delegaţii guvernelor sovietic, britanic şi american (Statele-Unite), are ca obiect rezolvarea problemei ajutorării U.R.S.S. sub forma de furnituri de armament şi material de război. Problema aceasta spre a putea fi rezolvată practic, reclamă:

1. Existenţa armamentului şi a materialului de război, de care are nevoe U.R.S.S., în Anglia şi în Statele-Unite şi posibilităţi de fabricaţiune într'un timp-record, date fiind operaţiile în curs de pe frontul oriental;

2. Existenţa căilor de comunicaţie directe, maritime şi de uscat, care să asigure curentele de transporturi, din Anglia şi Statele-Unite în interiorul U.R.S.S.

Se ştie, că Anglia — cu toată dezvoltarea industriei sale de război în ultimii doi ani — s'a adresat Statelor-Unite şi Canadei — dominiul său — spre a-i furniza o mare parte din avioane, din armamentul şi materialul de război de care are nevoe. Cum ar fi în măsură Anglia să ajute U.R.S.S., când ea însăşi este ajutată de Statele-Unite? Ca să pună guvernul britanic la dispoziţia guvernului sovietic, armamentul şi materialul de război comandat şi fabricat în Statele-Unite, ar fi absurd, când el trebue să ia în consideraţie mai întâi propriile nevoi şi interese ale Marei Britanii. Rămâne ajutorul Statelor-Unite. Acest stat are, în adevăr, o industrie foarte desvoltată, dar industria sa de război, care a fost organizată în ultimi doi ani, dispune de o capacitate de producţie limitată.

Nu se poate transforma uşor şi repede industria de pace într'o industrie de război. Chiar pentru a putea satisface comenzile britanice, industria americană a făcut şi face sforţări ca producţia uzinelor şi fabricelor sale de armament, avioane şi material de război, să atingă maximum posibil. Va putea această industrie să execute şi comenzile massive ale U. R. S. S. pe lângă cele britanice şi naţionale? Presa americană, care a examinat obiectiv această chestiune, a răspuns prin negativă, stăruind în deosebi asupra im-

(Continuare in pag. 2-a)

VIZITA M. S. REGINA MAMĂ ELENĂ LA SPITALUL DE RĂNIŢI DIN BUFTEA

Majestatea Sa printre răniţi

Continuând vizitele la spitalele de răniţi ai războiului nostru sfânt, Majestatea Sa Regina Mamă Elena, a cercetat eri 30 Septembrie, spitalul Nr. 295 de la Buftea.

Majestatea Sa a fost primită la sosire, de d-nii general Gherghies Alexandru, comandantul comandamentului II teritorial, colonel Bădulescu Horia, comandantul cercului de recrutare Ilfov, precum şi de întreg personalul spitalului.

Preoţii Badea Popescu Buftea şi C. Antonescu au întâmpinat pe Majestatea Sa cu Evanghelia, pe care Augusta vizitatoare a sărutat-o.

Impreună cu suita, Majestatea Sa Regina Mamă Elena a vizitat spitalul, primind explicaţiuni şi lămuriri din partea d-lui maior dr. Capitolin, şeful spitalului şi a d-lui dr. Niculescu Radovan. Cu răbdare, bunăvoinţă şi înţelegere, Majestatea Sa, a stat de vorbă cu fiecare soldat rănit, interesându-se amănunţit de starea lui. Tuturor, Majestatea Sa le-a împărţit pachete cu ţigări, biscuiţi şi cărţi poştale. Foarte emoţionaţi de grija ocrotitoare a Majestăţii Sale, soldaţii au mulţumit călduros pentru atenţia şi darurile primite.

Spitalul este foarte bine întreţinut prin grija d-nelor Catherina şi Eliza Ştirbei, care dela început depun o muncă plină de stăruinţă, ajutate fiind, de un personal devotat.

Majestatea Sa Regina Mamă a părăsit spitalul la ora 11 a. m.

OPERĂ DE DREPTATE

de I. VION

Potrivit deciziunei guvernământului Basarabiei, s'a instituit pe lângă fiecare prefectură de judeţ câte o comisiune pentru verificarea situaţiei funcţionarilor, învăţătorilor şi preoţilor rămaşi sub ocupaţie şi o comisiune centrală în atribuţiile căreia cad, în plus revizuirile cazurilor profesorilor secundari, protopopilor şi consilierilor eparhiali.

In cercetarea situaţiei fiecărui slujitor al statului, membrii comisiilor de verificare trebue să se conducă după criterii severe de obiectivitate absolută, pe baza dovezilor sigure, având mereu în gânduri ideea că este vorba de o acţiune aspră, dar absolut necesară prin misiunea ei exemplificatoare.

Reprezentanţii statului, salariaţii colectivităţii, pătura conducătoare deci a oraşelor şi a satelor, şi-au dat seama dela început că ei au nu numai drepturi, ci şi obligaţiuni concrete faţă de naţiunea şi de statul care îşi pusese toată încrederea în ei.

Dar, din nefericire au fost şi triste excepţiuni şi de aceştia în deosebi se ocupă oficialitatea.

Dacă în ce priveşte greşelile faţă de indivizi, dreptul comun prevede cazuri în care justiţia acordă circumstanţe uşurătoare şi uneori, chiar iertarea delicvenţilor, la prima lor faptă, greşelile faţă de neam şi faţă de ţară nu pot fi privite decât prin prisma părţei educative, ce sancţiunea are în opera de dreptate pe care se bazează solidaritatea naţională şi unitatea sufletească a unui popor.

Pedeapsa în sine dată celui care n'a simţit în fibrele lui legătura tainică firească, spontană, ce strânge laolaltă, la bine şi la rău, pe toţi cei din aceiaş mare familie a unei naţiuni, are înţelesul înalt al dreptăţii, pe calea pe care se călăuzesc paşii viitorimei.

Dar, dacă în primul rând vinovăţia cade asupra acelor slujitori ai statului de orice categorie, cari au uitat jurământul lor de credinţă şi îndatoririle lor de mandatari ai colectivităţii, nu mai puţin cul-

(Continuare in pag. 2-a)

Berlinul şi evenimentele internaţionale

Victoria aero-navală italiană. — Situaţia pe frontul de Est. — Conferinţa dela Moscova

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 30. — Cercurile berlineze scot azi în relief marea victorie aero-navală italiană din Mediterana, precizând în primul rând rolul jucat de avioanele-torpiloare italiene, a căror acţiune se relevă a fi din ce în ce mai eficace.

Recenta bătălie aero-navală din Mediterana e considerată, după părerea cercurilor militare germane ca o repetiţie generală în vederea unor acţiuni în stil mare în viitorul apropiat.

❖

Ştirile de pe frontul de luptă din răsărit sunt în ultimile zile din nou rezervate. Aceasta corespunde tacticei germane, totdeauna identică după terminarea unei mari bătălii.

Această pauză în ce priveşte transmiterea ştirilor nu corespunde însă, ca de obicei, unei pauze în acţiunile militare.

Faptul acesta l-a relevat dealtminteri şi d-rul Dietrich, şeful presei Reichului, în cuvântarea ţinută eri.

D-sa a spus că pauza în transmiterea ştirilor corespunde în genere unei perioade de operaţiuni în stil mare.

❖

Conferinţa dela Moscova ia, după părerea cercurilor germane, aspecte din ce în ce mai confuze.

Ştirea transmisă azi despre constituirea a şase comisiuni e comentată aci ca o dovadă de incapacitatea conferinţei de a ajunge la o soluţie practică.

❖

Ministrul economiei Reichului, d-rul Funk, a ţinut ieri o cuvântare în care a examinat situaţia economică a Europei. D-sa a precizat că Germania nu nutreşte planuri de predominaţie mondială, ci e dispusă să colaboreze cu celelalte state europene. Viitoarea economie a Europei va fi stabilită prin planuri comune, Germania neavând intenţia să se impună prin teroare.

Lupte violente în sectorul sudic al frontului de răsărit

Berlin, 30 (Rador). — Din izvor militar se comunică faptul că sovietele au suferit din nou pierderi la 29 Septembrie în sectorul frontului de est din regiunea de sud.

Sovietele au dat în mai multe puncte ale frontului contra atacuri cari toate au fost respinse cu pierderi sângeroase pentru bolşevici.

Violente lupte la baionetă au avut loc în mai multe locuri în cari bolşevicii au fost bătuţi. Numai în sectorul unui singur batalion de infanterie germană, bolşevicii au pierdut nu mai puţin de 100 morţi fiind capturaţi şi 200 prizonieri.

Mai multe care sovietice între 40 şi 44 tone au fost distruse la 29 Septembrie, în sectorul unei divizii germane.

Aviaţia germană a distrus liniile ferate din jurul Harcovului şi 33 trenuri sovietice de transport

Berlin, 30 (Rador). — Avioane germane au scufundat la 29 Septembrie, pe lacul Ladoga, un vas de transport de 500 de tone şi au avariat alte două vase, cu o deplasare totală de 1800 de tone.

In sectorul sudic al frontului de est, formaţiuni importante ale armei aeriene germane au intervenit în luptele terestre. Liniile ferate din jurul Harcovului au fost distruse pe o mare întindere, cu care prilej 33 de trenuri sovietice de transport au fost fie nimicite fie serios avariate.

In acelaş sector, 12 avioane sovietice au fost doborîte în cursul luptelor aeriene, iar alte 6 avioane au fost distruse pe sol, cu ocazia atacării unor aerodromuri

Diviziile italiene s'au bătut cu înverşunare

Roma, 30 (Rador).— Corpul expediţionar italian a dat în zilele din urmă, între Nipru şi un afluent al lui, lupte cari au durat mai multe zile.

Diviziile italiene s'au bătut cu înverşunare. In sectorul ocupat de aceste divizii terenul este complet acoperit de cadavre bolşevice.

Forţele italiene procedează acum la operaţiile de „curăţire" a resturilor din patru divizii sovietice. Numărul prizonierilor se ridică la 5.000. Prada este considerabilă ea inventariindu-se în acest moment.

Escadrilele italiene au doborît vre-o 15 avioane inamice.

Portul Kerci din Crimeea a suferit pagube serioase

Roma, 30 (Rador). — Postul de radio Moscova a anunţat că incursiunile aviaţiei germane asupra portului Kerci din Crimeea au provocat pagube serioase.

GREVĂ LA UZINELE CHRYSLER

New-York, 30 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite:

„Associated Press" află din Detroit că „Dodge", principala uzină a fabricelor Chrysler, care are peste 10.000 lucrători a fost închisă în urma unei greve parţiale.

Un nou statut al funcţionarilor în Franţa

Vichy, 30 (Rador). — Corespondentul agenţiei „DNB" transmite:

In cadrul reformei juridice din Franţa, a fost publicat Marţi noul statut al funcţionarilor statului.

Noul statut este bazat pe trei principii, care constituie părăsirea completă a regimului democratic şi liberal:

1. autoritatea statului este întărită, funcţionarii diriguitori nu vor mai depinde de consiliile şi voturile anumitor comisii sau ale unor instituţii parlamentare;

2. responsabilitatea funcţionarilor este mărită; funcţionarii vor decide liber şi vor fi responsabili de deciziile lor;

3. demnitatea funcţionarului va fi sprijinită; funcţionarul se va bucura de protecţia statului şi salarizarea sa va fi corespunzătoare rangului său.

D. Hull va supune d-lui Roosevelt proectul de desfiinţarea legii neutralităţii

Washington, 30 (Rador). — Corespondentul agenţie D.N.B. retransmite o ştire dată de „Associated Press" care anunţă că în cercurile oficiale se declară că d. Cordell Hull va supune Marţi preşedintelui Roosevelt, proectul de desfiinţare a legei neutralităţei.

D. Reynolds, preşedintele comisiunei militare a Senatului a protestat împotriva realizărei acestui proect, declarând că la început legea neutralităţei fusese propusă pentru ca Statele Unite să rămână în afara războiului.

Dacă în acea vreme, această lege a reprezentat un avantagiu pentru Statele Unite, desfiinţarea sau modificarea ei ar reprezenta acum un dezavantagiu pentru ţară.

Armata Statelor Unite nu este pregătită pentru război

New-York, 30 (Rador). — Corespondentul agenţiei D. N. B. transmite:

Ocupându-se de marile manevre de toamnă ale Statelor Unite, d. Hanson Baldwin, colaboratorul militar al ziarului „New-York Times", scrie că armata Statelor Unite mai are nevoie de încă 6 luni până la un an, pentru a fi gata de a putea face faţă războiului.

Se pare că aceste manevre, la care au participat 350.000 de oameni, au desvăluit greşeli mari în instrucţie şi conduită, în echipament şi strategie.

„Brandt"-ul în acţiune pe o poziţie înaintată pe frontul Odesei. (R. P.)

Transportarea unui tun german antitanc peste un lac, cu ajutorul unei bărci pneumatice. (PK Wb.)